

Kirves- varsien sijaan taidetta

Billnäsin tehdassalin ovat valloittaneet galleriat, joukossa myös kuopiolainen Galleria Carree.

RAASEPORI
Eira Juvonen-Papayiannakis

Billnäsin ruukkialueen vanhassa isossa tehdassalissa näkyy vielä työn jälkiä. Lattiat ovat kuluneet ja kummuiset, katto korkealla ja seinät kaukana. Viimeksi, vuosikymmeniä sitten, tässä yläkerralla on valmistettu Fiskarsin kirveenvarsia. Nyt tuhannen neliön tila on täynnä taidetta. Ensimmäisessä kesänäyttelyssä on mukana myös kuopiolainen Galleria Carree. Se vastaa Helsingin ulkopuolista taidetarjonnasta. Galleristit Kirsti Carlenius ja Sampo Remes ovat tuoneet näytille pohjoissaavolaisten sekä pohjoissuomalaisen taiteilijoiden teoksia.

Savolaistaiteilijoista Billnäsiin ovat päässeet Antti Immonen, Arto Väisänen, Jaakko Rönkkö, Kari Juutilainen ja Leena Mäki-Patola.

– Valitsin taiteilijat vähän oman maun mukaan. Halusin tuoda kattavan kokonaisuuden Pohjois-Suomesta ja Savosta. Se on meidän tehtävämme, ovathan kaikki muut Kehä 1:n sisäältä, Carlenius kertoo.

Kun Billnäsin alueen uusi omistaja Olli Muurainen soitti ja kutsui Carreen mukaan, Carlenius ei tajunnut paikan merkittävyyttä. Vasta paikan päällä hänelle valkeni, minkälainen tilaisuus se gallerialle ja taiteilijoille on.

– Todennäköisesti taidekauppa käy vilkkaammin täällä kuin Kuopiossa, Carlenius uskoo.

Vaikuttava paikka

Varkautelainen kuvanveistäjä Leena Mäki-Patola on tuonut Billnäsin keramiikkareliefejä.

– Itse kutsun niitä keraamiseksi akvarelleiksi, koska värillä on suuri merkitys. Reliefien teemoina ovat maa, ilma, veri ja vesi.

Mäki-Patolan mielestä Billnäsin näyttelytila on vaikuttava ja kokonaisuus mielenkiintoinen, koska siellä on niin paljon erilaisia teoksia. Hänestä Carreen osasto on myös erittäin hyvin suunniteltu ja mietitty.

– Tuntuu hienolta, kun galleria otti yhteyttä ja kutsui minut mukaan.

Pietarissa pääasiassa työskentelevä valokuvaaja Sami Hyrskylähti pitää Billnäsiä mahtavana ja innostavana ympäristönä taiteelle.

Unesta eloon

Billnäsin ruukin alueineen ja rakennuksineen vasta äsken omistukseensa hankkinut Olli Muurainen ei kauan aikaillut, vaan pisti pystyyn heti ensimmäisenä kesänä taidenäyttelyn. Joitakin tapahtumia on Billnäsiä jo pidetty, kesän muutkin suunnitelmat ovat pääpiirteittäin selvillä.

Kuopion Jynkässä syntynyt Muurainen johtaa Management Events -yhtiötä, joka järjestää tietokonealan ja yri-

”Todennäköisesti taidekauppa käy vilkkaammin täällä kuin Kuopiossa.”

Kirsti Carlenius

tysohdon koulutustilaisuuksia. Toimintaa yhtiöllä on Suomen lisäksi kuudessa maassa.

Muurainen aikoo kunnostaa pahasti rapistuneeseen alueeseen uuteen nousuun. Hän haluaa tuoda sinne taas elämää ja työtä. Herättää eloon 25 vuoden hiljaisuudesta ja unesta.

– Mitä enemmän olen täällä kuljeskellut ja katsellut, sitä kauniimmalta se näyttää. Koko paikka on kuin taide-teos. Taide tulee olemaan täällä muutakin kuin instituutiona, taide näkyy eri yksityiskohtissa.

Työtä alueella riittää. Vanhimmat rakennukset ovat olleet kolmen eri valtakunnan alaisina.

– Jos saisi saman kuin Billsten perustaessaan ruukkia, olisin tyytyväinen. Hän sai kuuden vuoden verovapauden, Muurainen vetoaa.

RUUKIN UUMENISTA Galleria Carreen Kirsti Carlenius ja Sampo Remes markkinoivat Billnäsiä pohjoissaavolaista ja savolaista taidetta. Edessä Jaakko Pernun Riippumatto, jota on luultu myös veneeksi.

Rapistuksen ajasta uuteen kukoistukseen

RAASEPORI
Eira Juvonen-Papayiannakis

Raaseporissa sijaitsevalla Billnäsin ruukilla on takanaan satojen vuosien rautainen historia. Ruukin perusti kesällä 1641 Carl Billsten. Tänäpäin rapistunutta Billnäsiä entisöidään tapahtumien ja matkailun tarpeisiin, mutta kukoistusaikoina siellä tehtiin rautaa, työkaluja ja 1900-luvulla myös huonekaluja, mitä kuuluisia Billnäsin konttorihuonekaluja.

Vuosien saatossa ruukki on kokenut niin ylä- kuin alamäensä. Hisingerin suvun omistuksen alkua vuonna 1723.

1800-luvun puolivälissä tehtyjen uudistusten myötä ruukin päätuotteen, kankiraudan, tuotanto kasvoi. Ruukin toiminta hiipui 1880-luvun alussa eurooppalaisten ja amerikkalaisten tehtaiden kehittyessä.

Vuonna 1883 ruukin omistus siirtyi Iridolf Leopold Hisingerille. Uuden omistajan myötä vanhat piijat muutettiin tuotantolaitoksiksi ja tuotanto keskittyi uudenlaisten menetelmien myötä nuun muassa ovenkahvoihin, kirveisiin ja hakkuihin. Huippuvuotena 1915 ruukilla työskenteli

1072 työntekijää. Billnäsiä aloitettiin myös konttorihuonekalujen valmistus 1909.

Fiskars-yhtiöön Billnäsin ruukki kuului 1920–1983. Silloin siellä jatkettiin vanhojen työkalujen valmistusta. Vanhat ruukintilat eivät soveltuneet kuitenkaan nykyaikaisen teollisuuden käyttöön, ja toiminta ehti 1980-luvun puolivälissä. Ruukki pääsi rapistumaan.

Ruukin tilojen pelastamiseksi Pohjan kunta perusti Pohjan Ruukkiteollisuus Oyn 1983 ja osti valtionavun turvin yli 110 rakennusta Billnäsiä ja Fiskarsista. Tavoite oli kulttuu-

rihistoriallisesti arvokkaiden ruukinmiljöiden säilyttäminen ja kunnan elinkeinoelämän monipuolinen kehittäminen.

Billnäsin ruukki siirtyi vuoden 2008 lopussa yksityisomistukseen, Olli Muuraiselle. Alueelle on suunnitella kokous-, hotelli- ja ravintolatoimintaa sekä arvokkaiden kiinteistöjen perusteellinen kunnostaminen. Vuoteen 2020 asti toiminnan tuotot käytetään Billnäsin ruukin alueen sekä kiinteistöjen kunnostamiseen. Toiminnassa mukana olevat Muuraisen yhtiöt eivät jaa tätä ennen osinkoja.